

DUBRAVKA BALEN – LETUNIĆ – DOBITNICA NAGRADE „JOSIP BRUNŠMID“

Dubravka Balen-Letunić rođena je u Zagrebu 14. 11. 1942. Osnovnu školu i gimnaziju polazila je u rodnome gradu, gdje je 1962. i maturirala. Iste godine upisala je redoviti jednopredmetni studij arheologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu te je uz kraći prekid studija, 1970. i diplomirala. U siječnju 1974. zaposlila se kao kustos pripravnik na Pretpovijesnom odjelu Arheološkoga muzeja u Zagrebu. Godine 1976. stekla je zvanje kustosa, 1982. višega kustosa, a potom 1987. muzejskoga savjetnika. Od kolovoza 1985. sve do 09. siječnja 2009., kad odlazi u mirovinu, bila je voditeljica Pretpovijesnog odjela zagrebačkog Arheološkog muzeja.

Dubravka Balen-Letunić provela je čitav svoj radni vijek u Arheološkom muzeju u Zagrebu. Tijekom dugog perioda bila je član redakcije Vjesnika Arheološkog muzeja u Zagrebu, član Upravnog vijeća Muzeja, Voditeljica matične djelatnosti za arheološke muzeje i zbirke R Hrvatske te član brojnih povjerenstava pri Ministarstvu kulture i Gradskom uredu za obrazovanje, kulturu i šport grada Zagreba. Aktivno je djelovala i u Hrvatskom arheološkom društvu, kao njegova dugogodišnja članica, a jedno vrijeme obnašala je i funkciju rizničarke Društva.

Proteklih godina obavljala je gotovo sve muzejske poslove: sređivanje zbirke, rekognosciranje, terenska istraživanja, reorganizacije stalnoga postava (2004. izradila je koncepciju za novi stalni postav Pretpovijesnog odjela Arheološkog muzeja u Zagrebu) te priređivanje izložaba. Stručno-istraživački i znanstveni rad od samog je početka usmjerila na proučavanje kultura brončanog i željeznog doba kontinentalnoga dijela Hrvatske. Autorica je brojnih tekstova i članaka koje je najčešće objavljivala u Vjesniku Arheološkog muzeja u Zagrebu, ali i glasilima drugih, za arheologiju relevantnih, ustanova i Muzeja.

Samostalno ili kao član ekipe obavljala je mnogobrojna istraživanja od kojih izdvajamo: istraživanja grobnih humaka grupe *Martijanec-Kaptol* u Goričanu i Kraljevcu (1974, 1975, 1977, 1979), naselja kasnobrončanodobne kulturne grupe *Velika Gorica* na položaju Pogorišće u Orešju Donjem (1984) kod Zeline, zaštitna istraživanja naselja eneolitičke *lasinjske kulture* u Dubrancu (1995) gotovo posve uništenog izgradnjom vikend naselja. Kao suradnik Republičkog zavoda za zaštitu spomenika kulture, prirodnih znamenitosti i rijetkosti Bosne i Hercegovine četiri je godine sudjelovala pri rekognosciranju i istraživanju grobnih humaka u okolini Gackog, Trebinja, Bileće i Ljubinja (1987.-1990.)

Posebno moramo istaknuti njezina istraživanja u Lici te u Ogulinsko-plašćanskoj udolini. Od 1974. kada je i došla u Muzej sudjelovala je, moglo bi se reći, na svim lokalitetima na kojima su istraživali djelatnici

Pretpovijesnog odjela. Iskopavanje ranobrončanodobne nekropole pod humkama u Ličkom Osiku (1974) bila su njezin prvi susret s arheologijom Like. Slijedila su istraživanja naselja (gradina) na Velikom Vitlu u Prozoru (1975.), Masnikosinoj gradini u Pećanima (1978.) Crkvini u Kompolju, Maloj Karauli u Širokoj Kuli (1978.), Rudini u Sincu (1979.), Piplici u Lovincu (1985.) i mnogim drugima, ali i istraživanja privremenog boravište kasnobrončanodobnih ljudi u Jozginoj pećini u Trnovcu Ličkom (1981) koja su pružila veliku količinu podataka o načinu stanovanja i življenja kako predjapodskog tako i japodskog stanovništva ličkog prostora. Uz naselja i dalje su vršena istraživanja japodskih nekropola kako u Lici tako i Ogulinsko-plašćanskoj udolini, u Smiljanu (1980, 1981), Trojvrhu (1982.), Trošmariji (1983, 1984), Skradniku (1988, 1990, 2001) i drugim lokalitetima.

Bila je suradnica ili kordinatorica mnogobrojnih izložbi, a u ovoj prigodi spomenut ćemo samo neke koje su ostale zabilježene s odgovarajućim katalozima: *Igre i igračke u prethistoriji i antici* (1982), *Die Neandertaler und die anfänge Europas* (Eisenstadt, 1994), *Vukovar se predstavlja Europi i svijetu* (Beč, 1994), *Arte e cultura in Croazia* (Arezzo, 1991; Torino, 1993), *Zagreb prije Zagreba* (1994), *Muzeopis* (1996), *Od Golubice do mira /De la colombe a la paix; From the dove to peace* (Pariz, 1997), Konavle – srednjovjekovna groblja (Cavtat, 2001, Zagreb 2003, Beč 2005). Među najveće izložbene projekte zasigurno treba spomenuti izložbe *Ratnici na razmeđu Istoka i Zapada* (Zagreb 2004; Osijek i Varaždin 2005) i *Tri tisuće godina pretpovijesti - Remek djela metalnih razdoblja kontinentalne Hrvatske* (Hochdorf 2008-2009). Upravo je za ovu posljednju i dobila godišnju nagradu Hrvatskog arheološkog društva „Josip Brunšmid“, budući da je tim međunarodnim izložbenim projektom svjetskoj publici na najbolji način predstavljena pretpovijesna metalna arheološka baština iz kontinentalne Hrvatske.

Dubravka Balen – Letunić vodila je u ime hrvatske strane izložbeni projekt *Tri tisuće godina pretpovijesti - Remek djela metalnih razdoblja kontinentalne Hrvatske (Dreitausend Jahre Vorgeschichte - Meisterwerke der Metallzeit im kontinentalen Kroatien)* koja je bila postavljena u Keltenmuseumu u Hochdorfu od 10. rujna 2008. do 8. ožujka 2009. U ime njemačke ekipe projekt je vodio Tiberius Bader, bivši ravnatelj Keltenmuseuma u Hochdorfu.

O značenju projekta svjedoči činjenica da se mnoge zemlje ne mogu pohvaliti izlaganjem svog najdragocjenijeg fundusa na toj vrlo atraktivnoj lokaciji koju godišnje posjeti velik broj publike iz cijeloga svijeta. Ono što posebno ističemo kao zaslugu Dubravke Balen – Letunić kao nositeljice projekta je to da je za tu prigodu okupila veliki broj stručnjaka koji se bave metalnim razdobljima kontinentalne Hrvatske koji su napisali i prigodne tekstove u katalogu kojega je također ona uredila. Poseban značaj izložbenog projekta i kataloga koji ga prati je to da je osim

izložene građe koja se čuva u muzejima u kontinentalnoj Hrvatskoj, ukupno je naime izloženo 400-tinjak predmeta iz Arheološkog muzeja u Zagrebu, Gradskih muzeja u Vinkovcima, Virovitici, Karlovcu, Varaždinu i Zagrebu te iz Muzeja Slavonije u Osijeku, na izložbi u Hochdorfu bila izložena i hrvatska građa koja se čuva u muzejima u Beču, Budimpešti i Berlinu. Tako smo imali priliku diviti se zlatnom nakitu iz Tenje i Bilja, kacigi i konjskoj opremi iz Batine, ostavi iz Pustakovca te keltskoj ogrlici iz Gajića.

Ovim međunarodnim izložbenim projektom svjetskoj je publici na najbolji način predstavljena pretpovijesna metalna arheološka baština iz kontinentalne Hrvatske zbog čega je D. Balen - Letunić i predložena za godišnju nagradu Hrvatskog arheološkog društva Josip Brunšmid.